

VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
VIỆN NGHIÊN CỨU ĐÔNG BẮC Á

TS. PHẠM QUÝ LONG (Chủ biên)

**ECONOMIC FOCUS ISSUES IN
NORTHEAST ASIAN AREA THROUGH
(2011 - 2020)**

**ĐÔNG BẮC Á
NHỮNG VẤN ĐỀ KINH TẾ NỔI BẬT**

NHÀ XUẤT BẢN TỪ ĐIỂN BÁCH KHOA

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Đông Bắc Á - Những vấn đề kinh tế nổi bật (2011-2020) / Phạm Quý Long (ch.b.), Dương Minh Tuấn, Bùi Tất Thắng, Nguyễn Thị Phi Nga. - H. : Từ điển Bách khoa, 2011. - 267tr. : hình vẽ, bảng ; 21cm

ĐTTS ghi: Viện Khoa học xã hội Việt Nam. Viện Nghiên cứu Đông Bắc Á. - Thư mục: tr. 259-264

ISBN 9786049006487

1. Kinh tế 2. Thực trạng 3. Dự báo 4. Đông Bắc Á
330.95 - dc14

TBB0057p-CIP

VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
VIỆN NGHIÊN CỨU ĐÔNG BẮC Á

TS. Phạm Quý Long (Chủ biên)

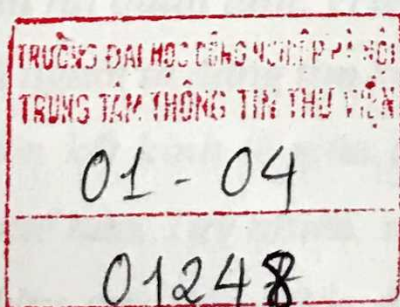
TS. Dương Minh Tuấn

PGS.TS Bùi Tất Thắng

TS. Nguyễn Thị Phi Nga

Lời mở đầu

**ĐÔNG BẮC Á - NHỮNG VẤN ĐỀ
KINH TẾ NỔI BẬT (2011 – 2020)**

NHÀ XUẤT BẢN TỪ ĐIỂN BÁCH KHOA

Lời mở đầu

Có thể nói rằng khu vực Đông Bắc Á hiện nay đang ngày càng chứng tỏ là một khu vực kinh tế năng động và có vai trò rất rõ rệt đối với sự phát triển của kinh tế toàn cầu. Nhìn lại gần một thập kỷ trôi qua kể từ năm 2000 đến nay, đứng riêng ở góc độ phân tích kinh tế mà xem xét thì bức tranh kinh tế của khu vực này đã và đang biểu lộ nhiều vấn đề kinh tế khá đặc biệt và được giới nghiên cứu rất quan tâm. Ví dụ, một trong nhiều vấn đề kinh tế nổi bật là người ta đang tìm kiếm câu trả lời về tương lai sự hợp tác và liên kết kinh tế giữa các quốc gia trong khu vực sẽ diễn ra như thế nào. Tuy nhiên, nếu đối chứng thực tiễn về vấn đề này thì khu vực Đông Bắc Á với 3 trụ cột chính là Nhật Bản, Hàn Quốc và Trung Quốc đã và đang có chương trình hướng sự cam kết về gia tăng tính liên kết kinh tế nội vùng và ngoại vùng ngày một sâu sắc hơn. Trong thời gian qua và hiện tại, mặc dầu vẫn còn nhiều điều gây ra những sự khác

biệt giữa ba bên trong quá trình thực thi các cam kết chính trị. Song không ít ý kiến cho rằng vấn đề này có thể được xem như là một trong nhiều đặc trưng và dự đoán sẽ trở thành xu hướng vận động tất yếu của bức tranh kinh tế khu vực Đông Bắc Á trong những năm tiếp theo. Điều này có thể sẽ dẫn tiệm cận tới việc hình thành các mối liên kết kinh tế ngày càng chặt chẽ và mở rộng hơn theo khối khu vực. Ví dụ nó có thể hướng tới mục tiêu ý tưởng lớn hơn là hình thành nền móng cho khu vực mậu dịch tự do Đông Á (EAFTA) vào năm 2020. Một vấn đề khác nữa mà giới kinh tế nói nhiều đến là sự nổi lên và sự tự khẳng định mình của nền kinh tế Trung Quốc. Trong vòng gần 10 năm qua, Trung Quốc như một thế lực kinh tế mới có đủ sức mạnh đe dọa ngôi vị của Nhật Bản và xa hơn là Mỹ. Chính vì vậy cũng đã có nhiều ý kiến cho rằng nếu các điều kiện khu vực và quốc tế không có những đột biến lớn tiếp theo từ nay đến 2020, xa hơn là 2030, thì nền kinh tế Trung Quốc với việc duy trì tốc độ tăng trưởng hiện tại có nhiều khả năng trở thành một trong thế lực kinh tế lớn có vai trò ảnh hưởng rõ rệt tới nền kinh tế của các thực thể bên trong khu vực và toàn cầu. Hoặc gần đây hơn người ta cũng đã và tiếp tục tranh luận nhiều hơn về sự khủng hoảng mô hình tăng trưởng ở Đông Á, v.v

Như vậy, có thể nói, việc đánh giá lại và chỉ ra đâu là những vấn đề kinh tế mang tính nổi bật trong bức tranh phát triển

kinh tế của khu vực Đông Bắc Á trong 10 năm qua cũng như làm thế nào chủ động nắm bắt và dự đoán khoa học, chính xác những xu hướng kinh tế có thể diễn ra ở đây trong 10 năm tiếp theo là một câu hỏi lớn. Câu hỏi này rất cần được giải đáp trong nghiên cứu thực tiễn vì nó được xem nhằm đáp ứng công tác nghiên cứu lý luận và tổng kết kinh nghiệm quốc tế. Đối với Việt Nam, với tư cách là một quốc gia nằm trong vùng ảnh hưởng của khu vực Đông Bắc Á không chỉ về khía cạnh chính trị mà cả trên khía cạnh kinh tế. Chính vì thế, việc nghiên cứu, đánh giá đúng thực trạng và dự báo được xu hướng phát triển về kinh tế của khu vực Đông Bắc Á trong tương lai cũng sẽ là cần thiết vì góp phần cho quá trình hoạch định chính sách phát triển kinh tế của Việt Nam đi đúng hướng.

Với ý nghĩa đó chúng tôi mong muốn cho ra mắt bạn đọc cuốn sách chuyên khảo: **“Đông Bắc Á - những vấn đề kinh tế nổi bật (2011 - 2020)”**. Hy vọng rằng sự ra đời của cuốn sách sẽ là tài liệu tham khảo hữu ích cho các nhà nghiên cứu, các nhà hoạch định chính sách, sinh viên, học sinh, và tất cả các độc giả quan tâm tìm hiểu về khu vực Đông Bắc Á.

Tuy nhiên, thật khó mà có thể để đưa ra một nghiên cứu toàn diện, hoàn hảo về dự báo mọi mặt trong tương lai bức tranh kinh tế của khu vực Đông Bắc Á trong giai đoạn 2011-2020 bởi

có nhiều biến số luôn thay đổi và rất khó dự đoán tại thời điểm nghiên cứu. Mặc dù đã rất cố gắng song nhóm nghiên cứu cũng nhận thức rằng những khiếm khuyết trong cuốn sách là điều khó tránh khỏi và mong muốn nhận được sự góp ý quý báu của người đọc.

Hà Nội - 2011

Mục Lục

Lời nói đầu	5
PHẦN I - BỐI CẢNH KINH TẾ KHU VỰC ĐÔNG BẮC Á 10 NĂM ĐẦU THẾ KỶ XXI.....	11
I. VỊ TRÍ KINH TẾ CỦA KHU VỰC ĐÔNG BẮC Á TRONG NỀN KINH TẾ TOÀN CẦU.....	11
1. Đông Bắc Á ngày càng khẳng định vị thế một thế lực kinh tế lớn.....	11
2. Gia tăng tính phụ thuộc lẫn nhau.....	13
II. TIẾN TRÌNH LIÊN KẾT KINH TẾ QUỐC TẾ Ở ĐÔNG BẮC Á.....	24
1. Quan điểm của Trung quốc, Nhật Bản và Hàn Quốc trong chính sách về khu vực tự do thương mại (FTA)	24
2. Ý tưởng và thực tế cam kết chính trị về tương lai CKJFTA ở Đông Bắc Á	43
3. Liên kết kinh tế ngoại vùng.....	55
III. GIẢI QUYẾT BÀI TOÁN KHỦNG HOẢNG TÀI CHÍNH TOÀN CẦU NĂM 2007 - 2009	72
1. Ảnh hưởng của cuộc khủng hoảng tài chính đối với hoạt động thương mại ở những nền kinh tế chủ yếu trong khu vực Đông Bắc Á.....	72
2. Tìm kiếm các giải pháp khắc phục và thoát ra khỏi khủng hoảng	75

IV. CẠNH TRANH VAI TRÒ LÃNH ĐẠO TRONG Ý TUỞNG XÂY DỰNG MÔ HÌNH CỘNG ĐỒNG ĐÔNG Á TUONG LAI.....	85
1. Quan hệ cạnh tranh trong các Hội nghị thượng đỉnh Đông Á.....	85
2. Đối với liên kết kinh tế khu vực.....	91
PHẦN II - DỰ BÁO MỘT SỐ VẤN ĐỀ KINH TẾ NỔI BẬT Ở KHU VỰC ĐÔNG BẮC Á GIAI ĐOẠN 2011 - 2020	96
I. TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ	99
1. Tăng trưởng kinh tế và nhân tố ảnh hưởng.....	99
2. Xây dựng một số kịch bản dự báo.....	104
3. Phân tích và đánh giá các biến số.....	111
4. Đánh giá chung.....	152
II. ĐỊNH DẠNG MÔ HÌNH TĂNG TRƯỞNG	156
1. Lý thuyết và thực tiễn mô hình tăng trưởng ở Đông Á ...	156
2. Đánh giá một số áp lực mới tác động lên mô hình tăng trưởng theo định hướng xuất khẩu.....	165
3. Đông Bắc Á theo đuổi mô hình nào?.....	176
III. LIÊN KẾT KINH TẾ NỘI VÙNG ĐÔNG BẮC Á.....	180
1. Đánh giá cơ sở kiến tạo CJKFTA tương lai	181
2. Đánh giá triển vọng CJKFTA.....	192
PHẦN III - MỘT SỐ GIẢI PHÁP ĐỊNH HƯỚNG ĐỂ VIỆT NAM TĂNG CƯỜNG HỢP TÁC VỚI CÁC ĐỐI TÁC THUỘC KHU VỰC ĐÔNG BẮC Á GIAI ĐOẠN 2011 - 2020.....	197
I. NHÌN LẠI QUAN ĐIỂM VÀ GIẢI PHÁP HỢP TÁC PHÁT TRIỂN CỦA VIỆT NAM VỚI THẾ GIỚI NÓI CHUNG, KHU VỰC ĐÔNG BẮC Á NÓI RIÊNG	197

II. YÊU CẦU PHÁT TRIỂN ĐẤT NƯỚC VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA TRONG HỢP TÁC PHÁT TRIỂN CỦA VIỆT NAM VỚI THẾ GIỚI VÀ KHU VỰC ĐÔNG BẮC Á203

III. ĐÁNH GIÁ TÁC ĐỘNG VÀ LỰA CHỌN GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG HỢP TÁC VỚI CÁC ĐỐI TÁC KHU VỰC ĐÔNG BẮC Á GIAI ĐOẠN 2011 - 2020240

1. Dự báo xu hướng tác động của khu vực Đông Bắc Á đối với sự phát triển kinh tế Việt Nam thời kỳ 2011 - 2020240

2. Quan điểm và các giải pháp chủ yếu tăng cường hợp tác với các đối tác khu vực Đông Bắc Á giai đoạn 2011 - 2020247

(Chưa tính)

Chịu trách nhiệm xuất bản
TS. TRINH TẤT ĐẠT

Biên tập: Nguyễn Quốc Khánh

Tình bày bìa: Thanh Tùng

Kỹ thuật vẽ bìa: Thanh Tiên

Trang 200, khổ 14,5 x 20,5 cm

Thực hiện tại Công ty Cổ phần In Văn Hóa Việt

Đang & KHAI B 20 1240 2011/00101-13/2011

In xong nộp lưu chiểu quý IV năm 2011